

PLATO

Tisková zpráva
21. září 2022, Ostrava

V galerii PLATO můžete zkusit přijít na to, jak žít dobrý život

Jak po dvou letech, kdy nás omezovala protiepidemická opatření, naložit se svým životem? Jak jej žít dobře? A který návod je ten pravý? Výsledkem těchto otázek je mezinárodní výstava *Optimalizované bajky o dobrém životě*, kterou ostravská městská galerie PLATO zahajuje 21. září 2022 od 18 hodin svou činnost v budově bývalých jatek. Prostřednictvím děl patnácti umělkyň a umělců různých generací nabízí návštěvníkům prostor k intenzivnímu zážitku a zamyšlení se nad otázkou: **Co to vlastně je dobrý život a jak jej máme vést?**

Ostravská městská jatka vznikla v 80. letech 19. století a vedle dalších tehdejších investic do infrastruktury, která zaručovala například lepší hygienické podmínky, zásobování nebo spojení se světem, se stala jedním ze symbolů dobrého života ve městě. O 140 let později, kdy se do jejich zdí stěhuje galerie současného umění, znamená už dobrý život něco zcela jiného. Změnu, přímo se týkající nového sídla PLATO, například ilustruje to, že jedním z aktuálních společenských témat je ztráta legitimacy zabíjení zvířat pro potřeby lidí.

Otázek dobrého života se na výstavě z různých stran dotýká patnáct zastoupených umělkyň a umělců, jejichž díla vybral kurátorský tým tvořený Danielou a Lindou Dostálkovými a Markem Pokorným. Jejich skladba je pestrá místně i časově, nejstarší vystavená díla vznikla ve 30. letech 20. století, nejnovější byla vytvořena přímo pro prostor konvertovaných jatek. Výstava chce jejich prostřednictvím představit přístupy k otázce dobrého života z pohledu několika generací. Vede k zamyšlení nad pojmem dobrého života v jeho dobové a individuální podmíněnosti. S nadsázkou, groteskně, empaticky, ironicky i kriticky.

„Filtrem, který návštěvníkovi nabízíme jako určitou pomůcku, je žánr bajky. Zdánlivě opomíjený a zanedbávaný, avšak pro rozumění tomu, co se dnes děje v umění, klíčový. Bajka je krátký literární útvar, v němž obvykle zvířata myslí a jednají jako lidé. Ale nejen to, jako subjekty tu vystupují i přírodní živly, jednotlivé části těla a dochází v nich zcela přirozeně k mezidruhové interakci,“ objasňuje Marek Pokorný. Naráží tak na snahu vyrovnat se prostřednictvím výstavy s původní funkcí nové budovy PLATO. V Evropě je bajka pevně spojena s postavou Ezopa, v klasické literatuře pak s literární bravurou Jeana de La Fontaine. Na jedné straně se jedná o žánr emancipační i podvratný, s velkou mírou dvojznačnosti, na straně druhé, zejména ve školním či zjednodušeně obrozeneckém pojetí, jde o vyprávění, které trochu mechanicky poučuje a poskytuje návody pro dobrý život, obvykle ve snaze vnutit čtenáři ctnosti a hodnoty daného společenského řádu.

PLATO

Významnou roli v představách o dobrém životě hraje dnes i volný čas a úzkost z jeho „správného“ trávení, kterou zakoušíme v kapitalistickém světě. „*Názory na jeho využití se různí, návody a techniky, které náš život mají zlepšit, jsou všudypřítomné. Příklady se množí a protiřečí si. A my sami si ve svých každodenních rutinách a v pokusech o jejich narušení odporujeme,*“ doplňují náhled na téma výstavy Daniela a Linda Dostálkovy.

Jednotlivá umělecká díla obecné téma dobrého života i společenského tlaku na přijetí jeho určité podoby neilustrují. Spíše je z různých stran zrcadlí svými vlastními otázkami, formálním zpracováním či odkazem na osud umělkyně a umělců, kteří často prošli komplikovanými životními situacemi. Kurátoři výstavy proto záměrně divákovi ponechávají značnou míru volnosti v interpretaci jednotlivých uměleckých děl.

Životní osudy původem polsko-britské umělkyně Franciszky Themerson (1907–1988) poznamenala druhá světová válka, aniž by však z jejího díla vymizela radostná nadsázka a chuť experimentovat nejen s malbou, ale také filmovým obrazem, ilustracemi a divadelní výpravou. Jedno z vystavených děl, filmová bajka *Dobrodružství dobrého člověka*, kterou v roce 1937 natočila se svým manželem Stefanem, dnes už patří ke klasice světové kinematografie. Soubor masek, jež Themerson navrhla pro první uvedení Krále Ubu Alfreda Jarryho v roce 1951 na britských ostrovech, zapůjčilo galerii PLATO Muzeum umění v Lodži. Uhrančivé filmové obrazy dvou videoprojekcí – *Tourneur* a *Kentaur* – německo-iránské umělkyně Yaldy Afsah (*1983) zkoumají dvojznačnost vztahu člověka ke zvířatům, zatímco organické sochy/objekty polské umělkyně Agaty Ingarden (*1994) lze chápat jako komentář k nejednoznačným vztahům mezi přírodou a technologií v epoše, kdy poprvé vývoj naší planety jako celku zásadně ovlivňují lidské aktivity. Animované postavy v životní velikosti Özgüra Kara (*1992) diváka vyzývají k alespoň chvilkovému zamyšlení nad tématem, které je dnes všudypřítomné a pro dobrý život tak zásadní – smrtí. Jana Želibská (*1941) od 60. let ve svých instalacích, fotografiích a akcích zkoumá vzájemné působení obrazu i skutečnosti ženského těla a kulturní podmíněnost našich představ. Díla zapůjčená Slovenskou národní galerií a umělkyní představují po mnoha letech českému divákovi reprezentativní ukázkou tvorby jedné z největších postav poválečného umění na Slovensku.

Výstavu doprovází brožura s úvodními texty kurátorů, krátkými rozhovory s umělci a seznamem vystavených uměleckých děl. V rámci výstavy vydává PLATO ve spolupráci s nakladatelstvím Fra knížku poetických reflexí Noc libanonské malířky a spisovatelky Etel Adnan (1925–2021). Díky překladu Martina Pokorného tak máme k dispozici první českou ukázkou z literárního odkazu umělkyně mezinárodně doceněné až v posledních letech života.

PLATO

Výstava *Optimalizované bajky o dobrém životě* potrvá od 22. září 2022 do 1. ledna 2023.

Umělci a umělkyně:

Etel Adnan, Yalda Afsah, Krystian Truth Czaplicki, Oskar Dawicki, Habima Fuchs, Agata Ingarden, Sebastian Jefford, Christelle Kahla, Özgür Kar, Martin Kohout & Lars TCF Holdhus, Pavla Malinová, Zdenek Seydl, Franciszka Themerson, Jana Želibská

Otevírací doba: denně od 10 do 18, ve středu do 20 hodin, v pondělí zavřeno

Vstupné (3 typy podle sympatií návštěvníka k instituci):

Fandíš – 1 Kč; Podporuješ – 30 Kč; ♥ – 100 Kč

PLATO je dynamická a otevřená instituce založená městem Ostrava. Aktuální podoby současného (vizuálního) umění zprostředkovává od roku 2016, aniž by budovala vlastní sbírku. Od září 2022 sídlí v budově bývalých jatek a souběžně provozuje PLATO Bauhaus.

Kontakt pro média:

Andrea Černá

andrea.cerna@plato-ostrava.cz

(+420) 727 815 134

PLATO Ostrava, příspěvková organizace
Janáčkova 22 (bývalý Bauhaus)
702 00 Ostrava
+420 702 206 099 info@plato-ostrava.cz
www.plato-ostrava.cz

PLATO Ostrava je příspěvkovou
organizací statutárního města Ostrava

OSTRAVA!!!